

थांबा...

आजच विचार करा...

उद्या कदाचित फार उशीर झालेला असेल !

गरज नसताना आम्हाला बंद करा !

ऊर्जा संवर्धन काळाची गरज

महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण (महाऊर्जा)
(महाराष्ट्र शासनाची संस्था)

महाडा कमर्शियल कॉम्प्लेक्स, २ रा मजला, त्रिदल नगरसमोर, येरवडा, पुणे - ४११ ००६.
website : www.mahaurja.com

ऊर्जा संवर्धन व ऊर्जा कार्यक्षमता

महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण (महाऊर्जा) अपारंपारिक ऊर्जा साधनांचा प्रचार व प्रसार तसेच त्या संबंधाच्या कार्यक्रमांची अंमलबजावणी करत आहे. केंद्रशासनाने ऊर्जा संवर्धन कायदा - २००१ अंमलात आणला असून त्याची अंमलबजावणी महाराष्ट्र राज्यात करण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने महाऊर्जास “पदनिर्देशित संस्था” म्हणून मान्यता दिलेली आहे. कारखान्यांमध्ये १५ टक्के, घरगुती क्षेत्रात २० टक्के, कृषी क्षेत्रात ३० टक्के तर वाणिज्यिक क्षेत्रात ३० टक्के अशी ऊर्जा बचत करण्यास मोठी संधी आहे. आज ऊर्जेचा वापर सर्वच क्षेत्रात मोठ्या प्रमाणात वाढला आहे. सध्या महाराष्ट्रात ऊर्जेची मागणी व पुरवठा यामध्ये मोठी तफावत आहे. याचसाठी ऊर्जेची बचत करणे महत्वाचे असून ते साध्य करण्यासाठी सर्वांनी प्रयत्न करणे आवश्यक आहे. त्यामुळे विद्युत पुरवठ्यातील वेळोवेळी होणारा खंड व वीज बील कमी होण्यास मदत होईल. ऊर्जेच्या बचतीची सवय आपल्या घरापासून आजपासूनच का करू नये ?

ऊर्जा बचत आपल्या घरापासून... आजपासून

- ▶ घराच्या खिडक्यांच्या काचा नेहमी स्वच्छ ठेवाव्यात, त्यामुळे नैसर्गिक प्रकाश घरात येऊन विद्युत ऊर्जेची बचत होईल.
- ▶ घराबाहेर जाताना घरातील सर्व विद्युत उपकरणे बंद असल्याची खात्री करावी.
- ▶ घर बांधताना घरात सूर्यप्रकाश व खेळती हवा राहिल याप्रमाणे घराची रचना करा. प्रकाश परावर्तित होईल अशा प्रकारे घराला रंग द्यावा.
- ▶ पारंपारिक बल्ब ऐवजी ऊर्जाबचत दिव्यांचा (LED) वापर करावा.
- ▶ विद्युत उपकरणे ज्यांना बी.ई.ई. स्टार मानांकन आहे अशीच वापरावी.
- ▶ विद्युत जोडणी व उपकरणे ISI प्रमाणित असावी.
- ▶ आवश्यक नसेल तेव्हा विद्युत उपकरणे बंद ठेवावीत.
- ▶ घरातील सर्व लाईट्स, पंखे, दूरदर्शन इत्यादी बंद करून मीटर फिरते का पहा, मीटर फिरत असेल तर मीटर तपासून घ्या किंवा घरातील जुने वायरिंग बदलून घ्या किंवा वायरिंग मधील लिकेज तपासून घ्या, त्यामुळे वीज बील कमी येण्यास मदत होईल.
- ▶ इलेक्ट्रिक गीझरने पाणी तापविण्यापेक्षा शक्यतो सौर उष्णजल संयंत्रा द्वारे पाणी तापवा.
- ▶ जास्त कपडे असतानाच इस्त्री करा, एका कपड्यासाठी इस्त्रीचा वापर टाळा.
- ▶ बाथरूम, व्हरांडा, पोर्च, लिफ्ट, शौचालय इत्यादी ठिकाणी LED वापरा.
- ▶ नविन सुविधा/उपकरण घेताना ऊर्जा बचत करणारे उपकरणच विकत घ्यावे.
- ▶ फ्रीजचा दरवाजा जास्त वेळा उघड - बंद करू नये तसेच फ्रीज भिंतीपासून सुमारे ६ इंच इतक्या अंतरावर ठेवावा.
- ▶ गॅस वापरात ५० टक्के बचत होण्यासाठी प्रेशरकुकरचा वापर करा, सोलर कुकर वापरा, अन्न शिजवण्यासाठी कमीतकमी पाणी वापरा, डाळ भात शिजवण्यापूर्वी थोडा वेळ धुवून पाण्यात भिजवून ठेवा कारण न भिजवलेल्या धान्याला शिजण्यासाठी जास्त वेळ लागतो.
- ▶ गॅसच्या शेगडीचे बर्नर वेळोवेळी स्वच्छ करा व जास्तीत जास्त छोट्या बर्नरचा वापर करा.
- ▶ भांड्याच्या बाजूने वाया जाणाऱ्या ज्योति मुळे ऊर्जा वाया जाते म्हणून रुंद तळ असलेल्या भांड्याचा वापर करा.
- ▶ अपारंपारिक ऊर्जेचा वापर जास्तीत जास्त करा. बायोगॅस बसवण्यास जागा व टाकाऊ पदार्थ असल्यास त्याला बसविण्यास प्राधान्य द्या.

महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण (महाऊर्जा)

(महाराष्ट्र शासनाची संस्था)

महाडा कमर्शियल कॉम्प्लेक्स, २ रा मजला, त्रिदल नगरसमोर, येरवडा, पुणे - ४११ ००६.

website : www.mahaurja.com

